

lig ikke bebreided Regeringen det, det tror jeg da ikke, thi med den Praxis, der er, har Regjeringen Ret til at gjøre det, men jeg har bebreided Regjeringen, at den samtidig med, at den fulgte denne Praxis, har bestrykt Folkethinget for ikke at kunne blive færdig, thi kan den ikke selv blive færdig med sine Forslag, kunne vi heller ikke blive færdige med Behandlingen af dem. Et andet Spørgsmaal er, om man kan forlange, at Regjeringen skal blive færdig; det har jeg ikke paastaet. Men jeg vil sige, at det Tilbud, der blev gjort, at Regjeringen vilde afholde sig fra at fremkomme med Ændringsforslag til Finansloven, naar vi saa vilde gjøre den færdig paa 2 Maanedes, det kan jeg ikke modtage, thi det vil jo ikke sige Andet, end at den ærede Minister vil reservere alle disse Ting, som ellers vilde blive Gjenstand for Behandling i Thinget nu, til Tillægsbevillingen næste Aar, og det kan jeg ikke se, vi havde vundet noget som helst ved, hverken i Tid eller i Realiteten.

Det, der for mig har været det Interessanteste, og som jeg har lagt mest Vægt paa, er den ærede Ministers Udtalelse med Hensyn til, hvad han vil bruge Samlingen til. Jeg tillod mig at spørge den ærede Minister, om han tænkte paa at indbringe Provisorerne, og naar han tænkte paa at indbringe dem, og jeg tillod mig ligeledes at fremføre en Kritik af den Praxis, der fra Regjeringens og Landstingets Side er fulgt i de senere Aar. Jeg spurgte endelig, om Ministeriet tænkte paa at røre ved Forsatningsagen. Paa begge disse Ting har den høitærede Conseilspræsident svaret; at han ikke nu vilde svare. Det opfatter jeg, som om den høitærede Minister paa dette Omraade ikke har afsluttet sine Overveielser, eller ogsaa, som om han agter senere at svare paa det Spørgsmaal og da maasse ogsaa vil røre ved de to Sager. Da jeg ikke kan negte, at der kan være Grund til eller Berettigelse for Ministeren til ikke at svare derpaa idag, skal jeg foreløbig indskrænke mig til at sige, hvad den ærede Minister i saa Henseende maatte gjøre, de Skridt, han maatte gjøre, og hvad der maatte komme fra den Side. Hvis det er Meningen fra den ærede Ministers eller fra Regjeringens Side at ville tage Forsatningsagen op til ny Behandling, vil det forandre min Dom om Berettigelsen af den førte Samling; det har jeg allerede sagt, og det skal jeg staa ved. Jeg skal saa meget mindre vige tilbage herfra, som jeg vilde anse det for et virkeligt Tegns paa, at der fra Regjeringens Side var et Ønske om at komme bort fra de nuværende Tilstande, idet det jo er den næste Maade, hvorpaa vi i Virkeligheden kunne

komme bort fra dem. Det kan ikke nytte, at vi ville gjøre os nogen som helst Illusion; det er den Vej, som der fra først af burde være slaaet ind paa, naar man nærede den Mening, at Forsatningen af 1866 ikke skulde holdes paa den Maade, som vi fra vor Side mente, at den skulde holdes, og en Vej, som man maatte alt for længst burde være slaaet ind paa. Men sent er bedre end aldrig; dersom man vil det, saa siger jeg, som sagt, at det vilde være et Skridt, som burde mødes med al den politiske Smødekommens og Modenhed, som en saa alvorlig Sag kræver, og det tror jeg ogsaa, den vilde blive. Hvad Forsatningen selv angaar, da har jo den ærede Minister indrømmet, at den har sine Mangler, men han har paa den anden Side udtalt, at hvis man blot kunde være enig om at bruge den, som den var ment, vilde den kunne bruges. Ja, det skal jeg villig indrømme, jeg lægger en Del Vægt paa denne Udtalelse fra den høitærede Conseilspræsidents Side, fordi den viser mig, at den ærede Conseilspræsident stadig mener, at Grundlaget, Grundbetragtningen i Forsatningen af 1866 burde under alle Omstændigheder være den ledende Tanke for enhver ny Behandling af Forsatningen, og at det, man skulde naae til, ikke var en Omkalfatring, men en Forstaaelse. Forsaavidt anser jeg denne Udtalelse for betryggende. Hvad selve Forsatningens Brugelighed angaar, vil jeg tilstaa, at ligesom jeg i Gaar udtalte mig meget bestemt imod Forsatningen, saaledes kan jeg ikke Andet end gjøre det igjen nu. Da jeg veed, at det fra flere Sider har vaart Modsigelse, bl. A. fra den ærede Conseilspræsidents Side, men ogsaa fra andre Sider, at jeg uden Forbehold erklærede Forsatningen for ubrugelig, skal jeg nærmere sige, hvad jeg egentlig mente og sigtede til. Jeg mener ikke, at Forsatningens Bestemmelser i og for sig, dens Magtfordeling mellem Thingene, gjøre den ubrugelig. Jeg mener heller ikke, at Forsatningens Bestemmelser ere saa uklare, at den ikke fuldt vel vilde kunne bruges med god Villie. Tværtimod har jeg bestandig hævdet, at Forsatningens omtvivlede Parafers Mening var klar nok, og at Magtfordelingen mellem Thingene ogsaa var klar nok. Men det, der efter min Mening gjør Forsatningen ubrugelig er, at den ikke indeholder noget som helst Middel, hvorigennem man virkelig faar Betryggelse for, at Forsatningen bruges, som den er ment, naar der fra en eller anden Side er Villie til at bruge den anderledes. Det er dette, der gjør alt det Gode, der kan være i Forsatningen, illusorisk, eller med andre Ord, for at sige det rent ud, — skjøndt jeg nu nødvendig vil ind paa dette